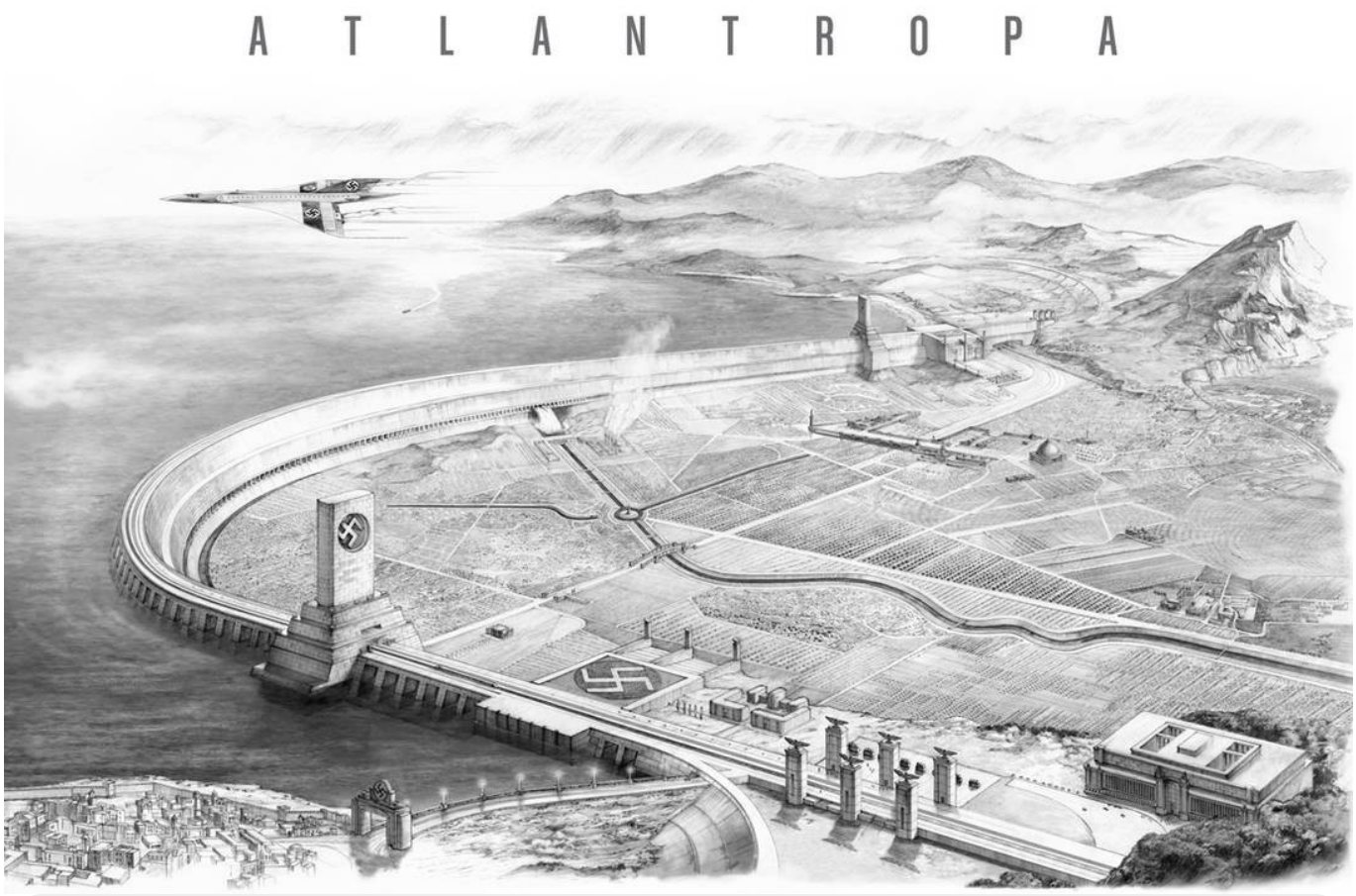
Atlantropa

Herman Sörgel **Atlantropa** terve a 20. század egyik legőrültebb, legnagyobb szabású terve volt, ami jelentősen átalakította volna Európa kinézetét, földrajzilag és valószínűleg társadalmilag is. A terv szerint a Földközi-tenger szintjét hatalmas gátakkal több száz méterrel csökkentették volna.

Ember a Fellegvárban

A Netflix kínálatában megtalálható az *„Az ember a Fellegvárban”* sorozat, mely **Philip K. Dick** azonos című regénye (*‘The Man in the High Castle’ – 1962*) alapján készült. Ebben a dísztópiában a tengelyhatalmak nyerték meg a második világháborút, Japán és Németország felosztották egymás között az Egyesült Államok területét, úgy, hogy középen, mintegy ütközőzónaként csak egy nagyon keskeny független sáv maradt a megszállt partok között.

Az eredeti regényben az író egy érdekes náci fejlesztésről is megemlékezett, eszerint a németek lecsapolták a Földközi-tengert, hogy megnöveljék az európai termőföldek területét.

A nácik abban kimutatták zsenialitásukat, kibújt belőlük a művészi hajlam.
Bepalackozták a Földközi-tengert, lecsapolták, termőterületté tették a fenekét, ráadásul atomenergiával. Micsoda bátorság!
Ócsárlóikat ez jól észhez térítette, mint például azt a néhány nagyszájú kereskedőt a Montgomery Streeten.

És Afrika is majdnem sikerült...

Philip K. Dick: Ember a Fellegvárban, részlet

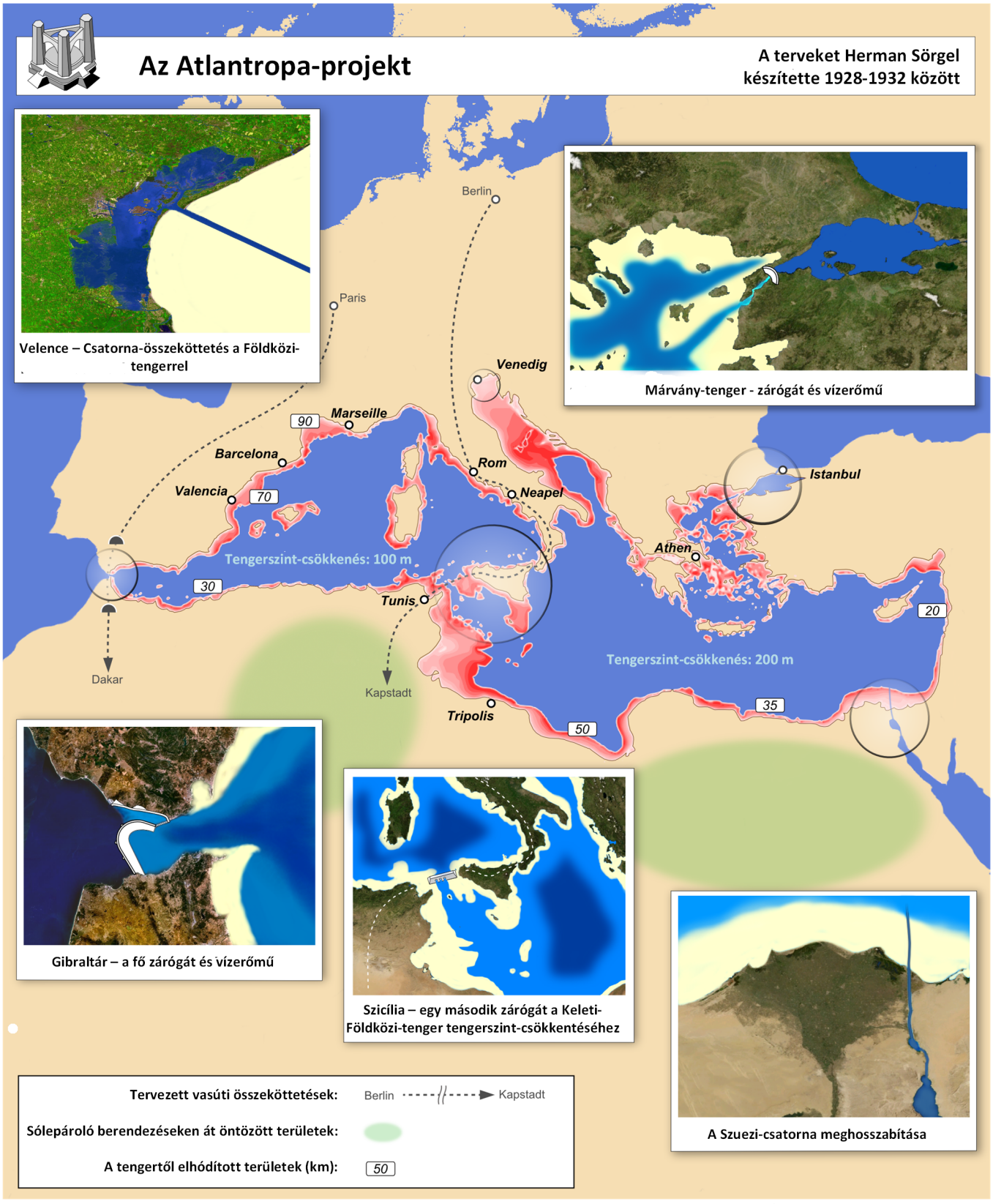
Meglepő módon a felvetés nem az író – egyébként tényleg lenyűgöző – fantáziájának a szüleménye volt. Az elképzelés már jóval a második világháború kitörése előtt létezett, és pont a nácik nem valósították meg azt – nekik konzervatívabb elképzeléseik voltak az életterük növeléséről.

Herman Sörgel látomása

Az eredeti tervek a német építész, **Herman Sörgel** agyából pattantak ki, és ezeket második könyvében, az *„Atlantropa“*-ban tárta a nyilvánosság elé 1932-ben. Sörgel (1885-1952) a Bauhaus iskola neves német építésze volt, emellett filozófus, aki a kultúráról, a térről és a geopolitikáról jelentetett meg írásokat.

Tervei szerint a Földközi-tengert 3 hatalmas gát közé szorította volna, melyek mindegyike jelentősen meghaladta volna a kínai Három-szoros Gát méreteit.

A legnagyobb gátat a Gibraltári-szorosba tervezte Spanyolország és Marokkó közé, ezzel leválasztva a Földközi-tengert az Atlanti-óceántól. Egy második gát a Dardanellákat zárta volna le a Fekete-tenger felől. Ráadásként Szicília és Tunézia közé egy harmadik gátat is betervezett, ezzel kettévágva a Földközi-tengert, a gát mindkét oldalon 100 méterrel eltérő vízszintekkel.

Magyar változat: bolyongo.hu, ereteti kép: de.wikipedia.org

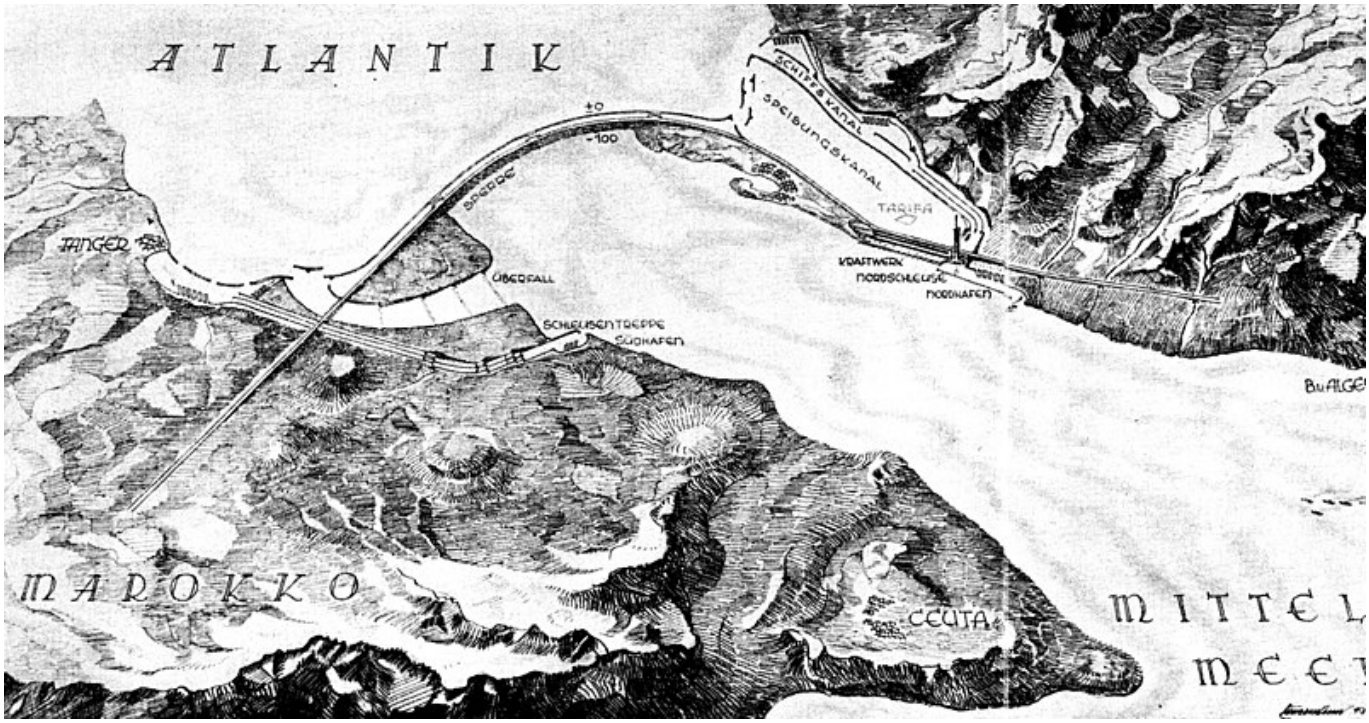
blogbejegyzés: bolyongo.hu/doku.php?id=passport:atlantropa

Bár a Földközi-tengert több folyó is táplálja, az elpárolgó víztömeg pótlása nagyrészt az Atlanti-óceán felől zúdul a tengerbe, így a tengerszint csökkentése szerinte nem lett volna nehéz feladat, miután a Gibraltári-szorost lezárták. A nagyívű terv a vízszint 200 méteres (többlépcsős) csökkentésével számolt.

Sörgel és követői szerint az Atlantropa számos előnnyel járt volna: A gátak egyrészt óriási mennyiségű vízenergiát tudtak volna biztosítani, ezzel az Európai villamos energia-szükséglet jórészt

fedezhető lett volna. A teljes projekt összesen mintegy 110 Gigawatt energiát tudott volna megtermelni, ebből a hatalmas mennyiségből csak a gibraltári erőmű 50 GW-vel vette volna ki a részét.

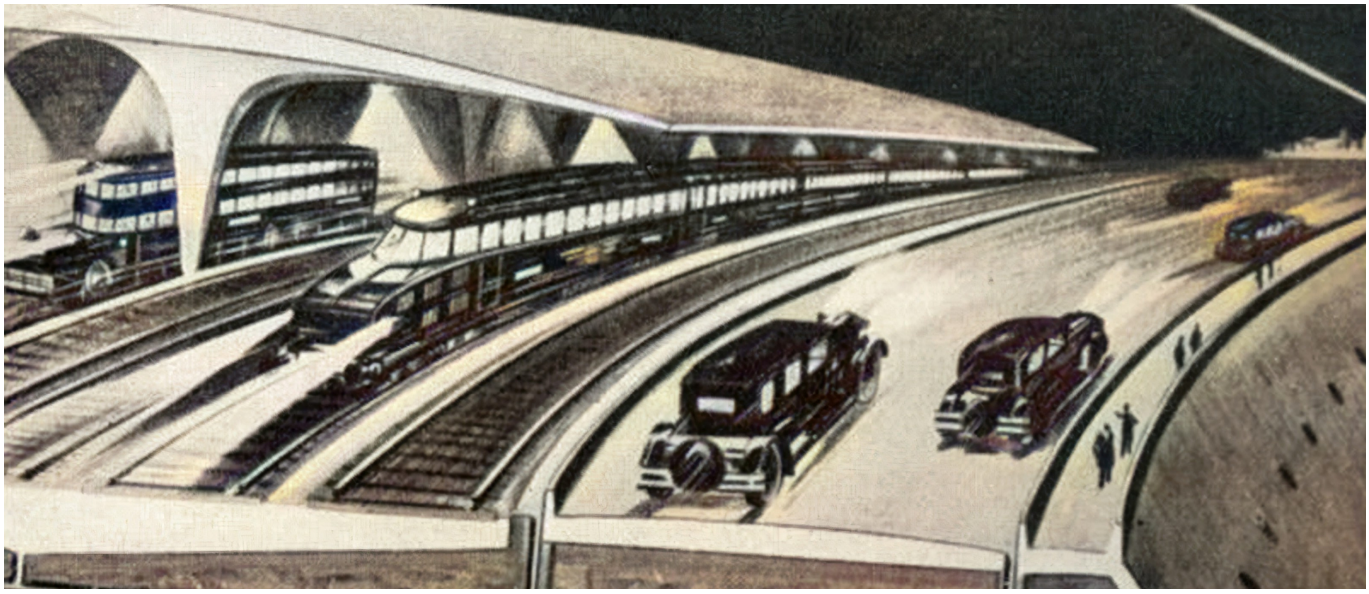
A csökkenő tengerszint miatt hatalmas területű új termőföld került volna felszínre, ami teret engedett volna az európai nemzeteknek a terjeszkedéshez. Ráadásul Afrika és Európa a Gibraltári-szoros helyén összeért volna, így egy szuperkontinens, az Atlantropa alakulhatott volna ki.

Meglepő módon Sörgel meggyőződéses pacifista volt, aki úgy vélte, hogy a vállalkozás az első világháború okozta káoszból és tömeges munkanélküliségből is kiutat jelenthetett volna, ráadásul az egymással szemben álló nemzeteket is együttműködésre sarkallhatta volna a hatalmas terv. Mérete által ugyanis az Atlantropa együttműködésre szorította volna a részt vevő országokat, kölcsönös függőséget teremtve közöttük, így kizárta volna a jövőbeni fegyveres konfliktusokat. Ja igen, Sörgel idealista is volt, ha a pacifizmus nem lett volna elég neki.

Habár a Gibraltári-szoros a legkeskenyebb részén mindössze 14 km, Sörgel egy 30 km széles gátat tervezett ide. A létesítmény 300 méter magas és alapja 2,5 km széles lett volna. Számításai szerint 200.000 dolgozó mintegy tíz év alatt tudta volna felhúzni ezt az építményt, de az sem volt biztos, hogy megépítéséhez rendelkezésre állt e megfelelő mennyiségű beton-alapanyag.

A tengreszint-csökkenés mintegy 576 ezer négyzetkilométerrel növelte volna a szárazföld méretét, ez nagyjából egy Franciaország és Belgium méretű területnek felelt meg. Lehet, hogy a tervhez lett volna néhány szava a kikötővárosoknak, például Marseille-nek vagy Genovának is, ahonnan több kilométerrel eltávolodott volna a tenger. Velencének mindenesetre egy különleges megoldást javasolt Sörgel; egy csatorna kötötte volna össze a várost az onnan 500 kilométerre eltávolodó tengerrel.

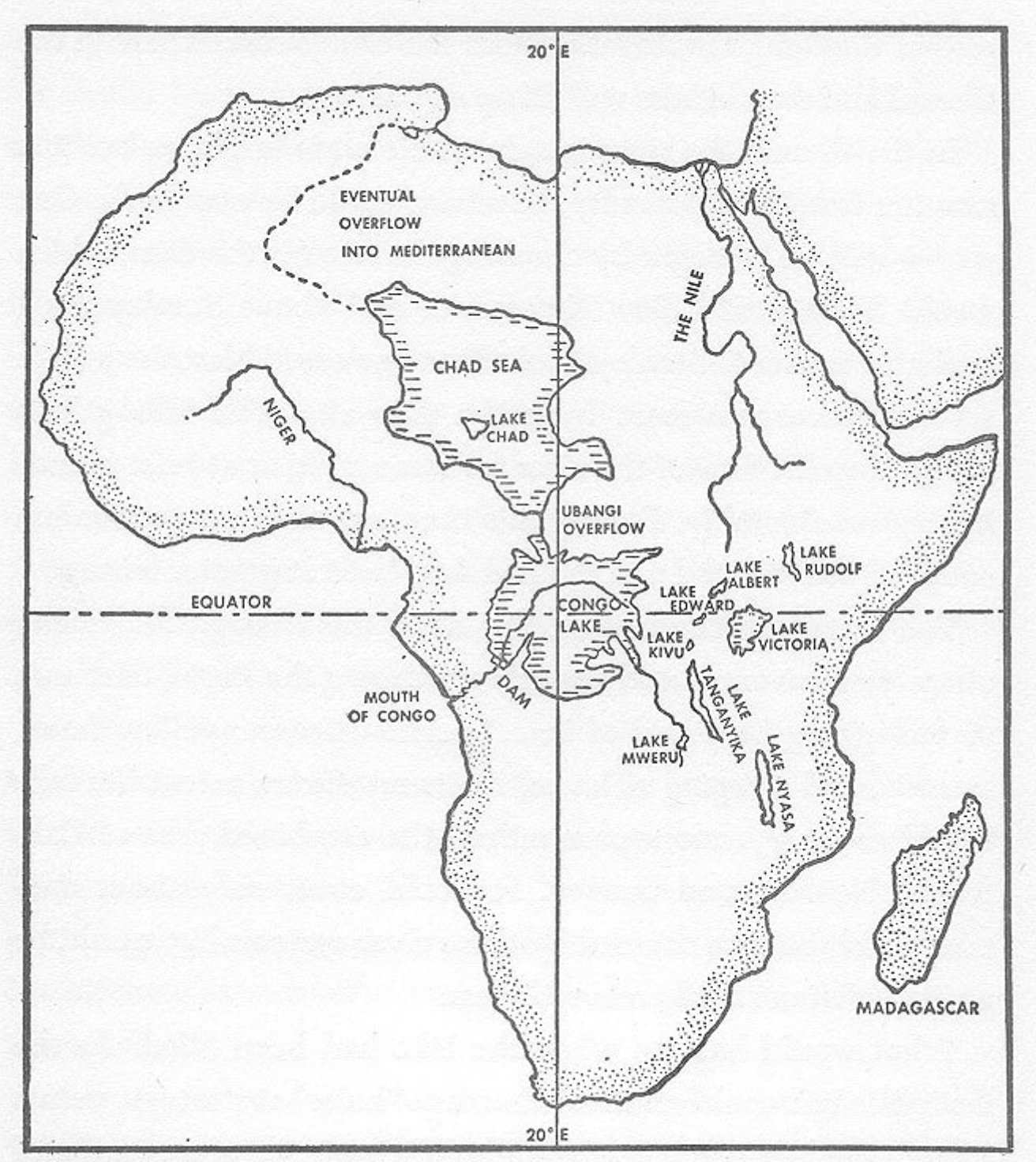
Ezen kívül az összezsugorodó tenger sókoncentrációja is jelentősen megemelkedett volna, ami az élővilágra nem lett volna túl jó hatással, amint ez például a Holt-tengernél megfigyelhető - ha már a tenger neve nem eléggé árulkodó.

Ráadásul egy, a gátat érő baleset, például, földrengés, vagy egy terrorista-cselekmény nyomán bekövetkező szökőár lehetősége sem lett volna túl biztató az új területre beköltözőknek.

Afrika központi tava

Az Atlantropa terv egyik különösen kimunkált részlete Afrika teljes átformálását tűzte ki célul azzol, hogy Afrika belsejében hatalmas belvízi tengerek sorozatát építették volna ki.

Az 1935-ben elkészült terv szerint a Kongó folyó megduzzasztása után az összeolvadt volna az egyik mellékfolyójával, a Kwa-folyóval. Ezzel egy 900 000 négyzetkilométeres – nagyjából tíz Magyarországnyi – tó, a Kongó-tó keletkezett volna.

A duzzasztás nyomán ennek vize a Shari-folyón kersztül a Csád-tóba ömlütt volna, amiből, persze ismét duzzasztással, egy még hatalmasabb tó keletkezhetett volna, aminek a vize aztán a Gabes-öbölnél érte volna el a Földközi-tengert.

Az a tény, hogy a mai Kongó, Zaire, Zambia, Zimbabwe és Csád nagy része víz alá került volna, nem zavarta meg a terveket. Minden hasonló projektnek vannak győztesei és vesztesei.

Sörgelt egyébként sem nagyon zavarta a tény, hogy Afrika alapvetően már egy lakott kontinens volt. Ő az ott fellelhető nyersanyagokra koncentrált és ebben az értelemben gyarmatosító volt. Persze – tegyük hozzá rögtön – a harmincas évek korszelleme se diktált nagyon más elképzelést a fekete kontinensről.

A valóság rögös talaja

A német közvélemény ellenben szerette az utópisztikus tervet. A média felkapta Sörgelt, és téziseit széles körben ismertté tette. Megalapíthatta az Atlantropa Intézetet látomásos világképének népszerűsítése érdekében.

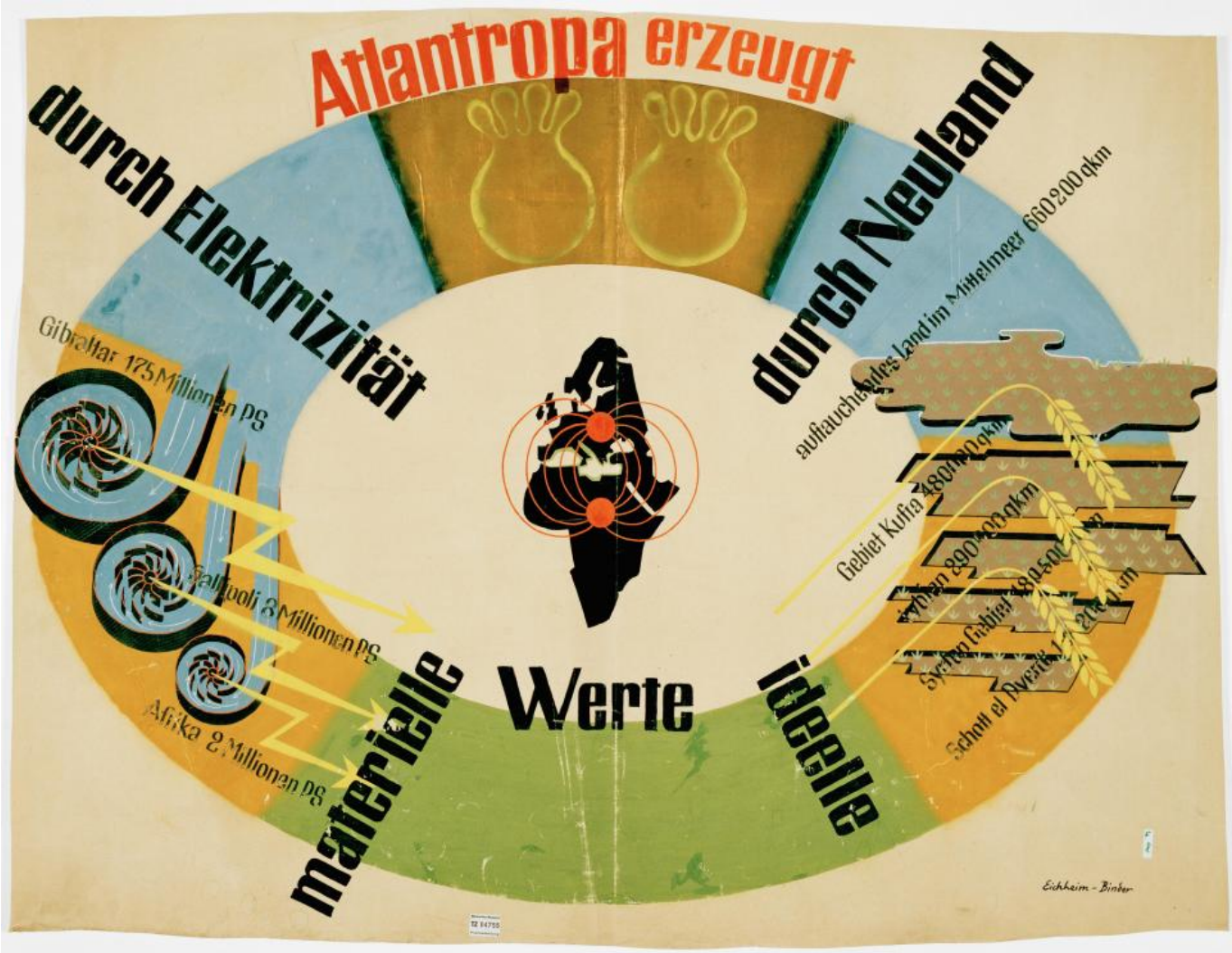
Az ötlet népszerűsége és Sörgel fáradhatatlan erőfeszítései ellenére az Atlantropa soha nem emelkedett felül az elképzelés szintjén. A nácik a klasszikus területszerzési módszereket preferálták a tengerkiszárítás helyett, majd bukásuk után Európa és Németország az újjáépítéssel volt elfoglalva a magasröptű tervek helyett.

1952-ben Sörgel egy tisztázatlan közúti balesetben elhunyt, egy előadása után a müncheni Prinzregentenstrasse-n kerékpárjával egy autó ütötte el. Hatalmas terve vele együtt szállt le a sírba, a terve megvalósítására gründolt Atlantropa Intézet is csak 1960-ig élte túl alapítóját, levéltárának jelentős részét a Deutschen Museum vette át.

A gondolat tovább él

Életműve nagyrészt eltűnt, de gondolatai irodalmi művekben továbbéltek. Philip K. Dick írásain túl

például *„A repülő állomás”* (The Flying Station, 1950) című regényében **Grigorij Grebnev** szovjet sci-fi író egy olyan alternatív jövőt képzel el, ahol nem a tengelyhatalmak, hanem a szocialista forradalom diadalmaskodott és megépítette a gátat. Grebnev történetében a nácik kis csoportja kitör az Északi-sarkon megbúvó rejtekhelyükről a forradalom e dicsőséges eredményét a földdel teszi egyenlővé ismét tengerré változtatja.

Lehet, hogy nem túl sok elégtételt jelenthet Sörgel számára, de álmai gátja a kitalált univerzumokban azért tovább él.

Hasonló bejegyzések itt, a Bolyongón

A 816-os katonai nukleáris létesítmény
A Berlinben lezuhant szovjet vadászrepülőgép története
A dannenwalde-i baleset
A falon át
A Jennifer projekt
A Trans-Szibéria gázvezeték 1983-as robbanása
Az elhagyott szovjet nukleáris világítótornyok
Probstzella – végállomás
A Stuxnet sztori

Források

bigthink: Damming the Mediterranean: the Atlantropa Project
xefer: Engineers’ Dreams: Africa’s Central Lake
Wikipedia: Herman Sörgel
Wikipedia: Atlantropa

Ez egy elfeledett sarka a netnek, örülök, hogy sikerült elvetődnöd ide!

Továbbra is keresek megjelenési lehetőséget az írásaim számára. Ha esetleg van ötleted, oszd meg velem! Elérhetőségeim az Impresszumban találhatók.

A passport.blog jelenlegi egyetlen megjelenési lehetősége a Facebook. Ha értesülni szeretnél az új bejegyzésekről, kövesd a Bolyongó Facebook oldalt.

Ha szeretnéd a bejegyzést kinyomtatni, vagy önálló formában menteni, ennek a legegyszerűbb módja a PDF formába konvertálás. Ezt a jobb oldali, fentről negyedik (Adobe) ikonnal teheted meg.

Eddigi bejegyzések a bolyongó.hu-n

Az összes bejegyzés ABC-be rendezett indexe itt található. A blog helyekhez köthető bejegyzései a google.maps térképen is megtalálhatók: A világ valódi csodái. A mostanában a blogon megjelent írások a főoldalon jelennek meg.

2026/05/28 18:05
történelem, érdekes történet, világjáró, Herman Sörgel, Atlantropa, Európa, Philip K Dick, Bauhaus, Földközi-tenger, Márvány-tenger, Atlanti-óceán, Gibraltár, Spanyolország, Marokkó, Dardanellák, vízerőmű, tenger, hajózás, Marseille, Genova, Velence, beton, só, szökőár, Afrika, tó, dísztópia, Kongó-tó, Csád-tó, Gabes-öböl, Kongó, Zaire, Zambia, Zimbabwe, Csád, Shari-folyó, Kwa-folyó, pacifizmus, gyarmatosítás, utópisztikus, Grigorij Grebnev, náci, sci-fi, München, 1932, 2021, élettér, terv

Bejegyzésmegtekintések száma: 112

From:
http://bolyongo.hu/ - **bolyongó**

Permanent link:
http://bolyongo.hu/doku.php?id=passport:atlantropa

Last update: **2026/08/06 11:07**